

1) Türklerin Anayurdunun Orta Asya olduğu bilinmektedir. Altay ve Sayan dağlarının kuzey batısı, Tanrı dağlarının kuzeyi, Aral gölünün çevresi ve Hazar denizinin doğusu yapılan araştırmalar sonucunda Türklerin Anayurdu olarak belirlenmiştir. Orta Asya geniş bozkırlarla kaplıdır ve sert karasal iklimin etkisi altındadır. Türklerin sosyal, ekonomik ve kültürel yapısı bu coğrafi özelliklere göre şekillenmiştir. Orta Asya’da yaşayan Türk toplulukları göçebe hayat sürmüşlerdir. Temel geçim kaynakları hayvancılıktır. Geliştirdikleri bozkır kültürünün bir yansıması olarak da ancak taşınabilir ev ve süs eşyaları, savaş aletleri ve sanat eserleri ortaya çıkarmışlardır.

Buna göre Orta Asya Türk toplulukları için hangisi söylenemez?

- A) Göçebe hayat sürmüşlerdir
B) Demir savaş aletleri kullanmışlardır
C) Hayvancılık temel geçim kaynaklarıdır
D) Dayanıklımimari eserler yapmışlardır



<https://www.bilgicik.com/yazi/islam-oncesi-turk-tarihi-konu-anlatimi/16.12.20>

2) Hun hükümdarı ile evlenen Çinli Prensesin yazdığı dizeler...

Yurdumdan ayrıldım, kara bağlarım
Şimdi de Hunların Çadırı yerim
Ocağım kül oldu, ona ağlarım,
Dünyaya gelmemiş olmak isterim
Yapağı eğirir, keçe giyerler
Gözüme bet gelir, gönlüme kötü,
Koyunun o kokmuş etini yerler,
İçemem bakırla sunulan sütü
Davulu her gece durmaz döverler,
Dönerler ta güneş doğana kadar.
Fırtına bozkırda gök gibi gürler,
Yolları toz duman boğana kadar



(<https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-78807/hunlar-doneminde-tepme-kececilik.html> adresinden alınmıştır.)

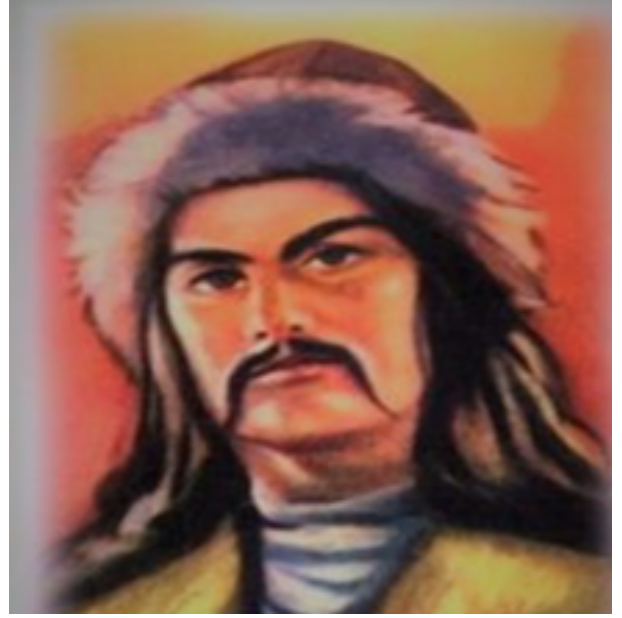
Çinli Prensesin dizelerinde, hangisine değinilmemiştir?

- A) Yönetim tarzına
B) Giyim kuşama
C) Bitki örtüsüne
D) Müzik aletlerine

3) Hun Hükümdarı Mete Han'ın doğuşu, kağan oluşu, Türk birliğini sağlaması; ölümünden önce ülkesini oğulları arasında paylaşırması anlatılır. Hunların yaşamına ilişkin bilgiler verir. İlk şekli günümüze kadar ulaşmamış olsa da Uygur Harfleriyle yazılan özgün nüshası Paris kütüphanesinde sergilenmektedir. Dede Korkut Hikayeleri olarak bilinen yazıların temelini bu destanın oluşturduğu düşünülmektedir.

Parçada hangi Türk destanı hakkında bilgi verilmektedir?

- A) Türeyiş Destanı
- B) Alper Tunga Destanı
- C) Bozkurt Destanı
- D) Oğuz Kağan Destanı



4) Orta Asya Türk Devletlerinde insanlar barınma ihtiyaçlarını kurulması ve sökülmesi kolay olan çadırlarla karşılamışlardır. Çadırların yapımında, taşınmasında yetiştirdikleri hayvanlardan yararlanmışlardır. Yazları serin, kışları daha sıcak bölgelere yerleşmişlerdir.

Buna göre Orta Asya Türklerinin hangi özelliğine değinilmiştir?

- A) Savaşçı bir millet olduklarına
- B) Ticaret yaptıklarına
- C) Göçebe hayat yaşadıklarına
- D) İkili yönetim anlayışına sahip olduklarına

5) “Türk milleti yok olmasın diye, millet olsun diye, (gök) tanrısı, babam İlteriş Kağan ’ı, anam İl-Bilge Katun’ı tepeden tutup, yükseltmiş. Babam Kağan, on yedi er ile çıkmış. Dışarı yürüdüğü işitilince, şehirdekiler dağa çıkmış, dağdakiler inmiş, toplanıp yetmiş er olmuşlar. Tanrı güç verdiği için, babam Kağan’ın ordusu kurt gibi imiş... Yedi yüz er olup devletini kaybeden, kağanını kaybeden milleti, cariye ve kul olan milleti, Türk töresini kaybetmiş milleti, (İlteriş Kağan), atalarım töresince düzenledi... (İlteriş Kağan), kırk yedi yol sefer etti, yirmi savaşta savaştı, töreyi kazanıp (ruhu) uçuverdi” (Kül-Tigin, Doğu 11-16).

(<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/694010>)

Kül Tigin Yazıtında anlatılanlara göre hangisine ulaşılabilir?

- A) İlteriş Kağan’ın töreye uygun davranmadığına
- B) Ülkede düzenin bozulduğuna
- C) Kut anlayışının hâkim olduğuna
- D) Göçebe yaşam sürdüklerine

6 ve 7. sorular parçaya göre cevaplandırılacaktır.

6) Mete Han zamanında Hunlar en parlak dönemini yaşamışlardır. Türkleri bir çatı altında birleştirmiştir. Kendi kurduğu askeri sistemle (onlu sistem) orduyu düzenlemiştir. Birçok devlet bu sistemi örnek almıştır. Çin ile mücadele edilmiş ve İpek Yolunun hakimiyeti sağlanmıştır. Çin'in büyük bir kısmı ele geçirilmiş olmasına rağmen, Çin ülkesi egemenlik altına alınmamış vergiye bağlanmıştır. Mete Han'ın ölümünden sonra Çin'in etkileriyle başlayan taht kavgaları sonucunda Hunlar Kuzey ve Güney olarak ikiye bölünmüştür. Güney Hunları Çin egemenliğine girerken, Kuzey Hunları batıya doğru göç etmiştir. Bu göç esnasında karşılaştıkları toplumlarla mücadeleler yaşanmış ve bunun sonucunda kitlesel bir göç hareketi başlamıştır.

Parçaya göre

- I. Onlu Sistem birçok devlet tarafından kullanılmıştır
- II. Çin ülkesi hakimiyet altına alınmıştır
- III. Kavimler Göçü başlamıştır

durumlarından hangileri söylenebilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

7) Parçadan hareketle Çin'in büyük bir kısmı ele geçirilmiş olmasına rağmen, Çin egemenlik altına alınmamış, vergiye bağlanmıştır.

Buna göre Mete Han;

- I. Çin'in kalabalık nüfusa sahip olması
- II. Çin kültürünün etkisiyle milli kimliklerini kaybedecekleri korkusu
- III. Dış baskıların etkisiyle geri adım atma

durumlarından hangilerini dikkate alarak böyle bir karar vermiştir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III



Cevap Anahtarı

1 – D

2 – A

3 – D

4 – C

5 – C

6 – B

7 – B

